

Босна и Херцеговина
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
Број: 11 0 У 026098 21 Увп
Бањалука, 26.5.2022. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Едине Чупељић предсједника вијећа, Страхиње Турковића и Смиљане Мрше чланова вијећа, уз судјеловање записничара Маје Савић, у управном спору по тужби „Р.“ а.д. П., заступан по пуномоћницима З.Б. и Б.Д.-Б., адвокатима из Заједничке адвокатске канцеларије у Б. (у даљем тексту: тужилац), против рјешења број ... од 6.12.2019. године, тужене Управе... у предмету понављања поступка, одлучујући о захтјеву заинтересованог лица Правобранилаштва Републике Српске, Сједиште замјеника Б. за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 У 026098 20 У од 11.12.2020. године, на нејавној сједници вијећа одржаној 26.5.2022. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се одбија.

Образложење

Побијаном пресудом уважена је тужба и поништен оспорени акт којим је одбијена жалба тужиоца изјављена против закључка Управе, Подручне јединице П. број ... од 05.10.2019. године. Тим закључком се дозвољава понављање поступка окончаног рјешењем исте подручне јединице број ... од 22.9.2003. године.

Уважење тужбе суд је образложио разлозима да није разријешен моменат сазнања за рјешење којим је окончан поступак чије се понављање тражи јер како то основано тужилац указује, садржај приједлога којим је тражено понављање поступка свједочи о чињеници сазнања. Такође се у тужби указује да је приједлог датиран са 18.8.2010. године, па би то могао бити крајњи моменат сазнања за рјешење и његов садржај. Узимајући у обзир чињеницу да је рјешење број ... од 22.9.2003. године, а да је понављање тражено 18.8.2010. године, указује на закључак да је приједлог неблагоприятан с обзиром да је одредбом члана 237 став 3 Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС“, број 13/02, 87/07, 50/10 и 66/18 – у даљем тексту: ЗОУП) прописано да се након протеча рока од 5 година од достављања рјешења, понављање поступка не може тражити, нити се може покренути по службеној дужности. Суд је образложио зашто се не може ослањати на праксу Окружног привредног суда Бањалука и конкретно пресуду из 2014. године, јер је донесена послије окончања управног поступка који је завршен доношењем рјешења 22.9.2003. године које рјешење је постало правноснажно 03.11.2003. године, односно да су битне чињенице које су постојале до 22.9.2003. године. Уз наведено, треба указати и на начело јавности земљишне књиге па је заинтересовано лице могло увијек извршити увид у земљишну књигу и упознати се са доношењем рјешења из 2003. године. Стога поново треба расправити благовременост приједлога како је то указао нижестепени суд у ранијој пресуди када је уважио тужбу и

поништио побијани акт тужене, па онда оцијенити испуњеност осталих услова за понављање ако се утврди да је приједлог благовремен, а посебно треба цијенити питање постојања правног интереса Општине П. за подношење приједлога код чињенице да је рјешењем из 2003. године утврђено право својине у корист тужиоца на објектима и земљишту које служи редовној употреби објеката.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање побијане пресуде (у даљем тексту: Захтјев) Правобранилаштво Републике Српске побија наведену пресуду због повреде одредаба Закона о општем управном поступку, Закона о управним споровима и повреде материјалних прописа. Истиче да се ради о пољопривредном земљишту које није могло бити предмет приватизације па да тужилац не може бити власник тог земљишта; да је тужилац био уписан као посједник предметног земљишта али да је спорна законитост посједа-ради се о незаконитом упису јер је уписан на основу Анекса диобног биланса из 1977. године за који је пресудом Окружног привредног суда у Бањалуци од 10.11.2014. године утврђено да је апсолутно ништав. Напомиње да рјешење од 22.9.2003. године није достављено Општини П. нити Правобранилаштву, па је захтјев благовремено поднесен. Предлаже да се захтјев уважи и побијана пресуда преиначи.

Тужена је доставила списе предмета управне ствари без одговора на захтјев.

Тужилац у одговору на захтјев истиче да је побијана пресуда правилна и законита, а наводи захтјева неосновани. Предлаже да се захтјев одбије.

Размотривши захтјев, побијану пресуду, одговор на захтјев по одредбама члана 39 Закона о управним споровима („Сл. гласник РС”, број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС), као и цјелокупне списе овог управног спора и предметне управне ствари, овај суд је одлучио као у изреци пресуде из сљедећих разлога:

Из података списка произлази да је Правобранилаштво РС, Сједиште замјеника Б. лично 15.11.2010. године поднијело приједлог за понављање поступка окончаног рјешењем ПЈ П. број ... од 22.9.2003. године и да је закључком број ... од 05.9.2019. године дозвољено понављање. Оспореним актом одбијена је жалба тужиоца, а побијаном пресудом је уважена тужба и поништен оспорени акт из разлога који су наведени у уводном дијелу образложења ове пресуде.

Побијана пресуда је правилна и законита.

Одредбом члана 234 тачка 9 ЗОУП, прописано је да ће се, поступак окончан рјешењем против којег нема редовног правног лијека у управном поступку (коначно рјешење) поновити ако лицу, које је требало да учествује у својству странке, није била дата могућност да учествује у поступку.

Према одредби члана 237 став 1 тачка 5 ЗОУП, странка може тражити понављање поступка у року од мјесец дана од дана кад јој је рјешење достављено, а ставом 3 је регулисано да након протеча рока од 5 година од достављања рјешења, понављање поступка се не може тражити, нити се може покренути по службеној дужности.

На основу одредбе члана 241 став 1 тог закона, кад орган прими приједлог дужан је да испита да ли је приједлог благовремен, изјављен од овлашћеног лица и да ли су

околности на којима се заснива приједлог учињене вјероватним. Ако услови из претходног става нису испуњени орган ће закључком одбацити приједлог (став 2).

Правилно нижестепени суд у побијаној пресуди закључује да није расправљено питање благовремености захтјева будући да Правобранилаштво РС у допису од 18.8.2010. године, упућеном ПЈ П., а којим тражи достављање рјешења број ... од 22.9.2003. године, наводи број рјешења и његов садржај, а што упућује на закључак да је оно већ тада било упознато са рјешењем и његовим садржајем с обзиром да у том допису наводи да је тим рјешењем признато право својине, на основу члана 39 Закона о грађевинском земљишту, у корист „Р.“ а.д. П., а приједлог за понављање је поднесен 15.11.2010. године па треба расправити да ли је приједлог благовремено поднесен.

Такође, нижестепени суд правилно истиче да позивање Правобранилаштва на пресуду Округног привредног суда Бањалука од 10.11.2014. године није основано јер се ради о чињеницама које су настале након доношења рјешења из 2003. године које рјешење је постало правноснажно 03.11.2003. године. По ставу судске праксе управни акт који је постао коначан и правноснажан у управном поступку производи правно дејство, па отуда лице које у том поступку иначе има положај странке-мада није учествовало у проведеном поступку, може под условима из члана 234 тачка 9 ЗОУП тражити понављање управног поступка, али се због тога не може узети да такво рјешење није подобно да произведе правно дејство на лице које није учествовало у поступку и коме то рјешење није било достављено (рјешење Савезног врховног суда Уж 6065/60 од 15. јула 1960. године).

У конкретном случају треба расправити и на несумњив начин утврдити да ли је Општина П. или Правобранилаштво знало за постојање рјешења и његов садржај, јер ако се из чињеничног стања покаже тачном чињеница да је странка, која у поступку није учествовала, знала за постојање и садржај рјешења донијетог у том поступку, благовременост захтјева за понављање поступка окончаног тим рјешењем, на основу тачке 9 члана 234 ЗОУП, има се цијенити од дана тог сазнања.

Према томе, правилно нижестепени суд закључује да је потребно утврдити благовременост приједлога за понављање поступка на основу свеукупног чињеничног стања и доказа који се налазе у управном спису, па ако се утврди да је приједлог благовремен онда оцијенити да ли су околности, на којима се приједлог заснива, учињене вјероватним.

Остали наводи захтјева на који начин је уписан тужилац као посједник није од утицаја на овај поступак, јер у поступку понављања поступка окончаног рјешењем од 22.9.2003. године, којим је утврђено право својине у корист тужиоца, не може се оспоравати законитост уписа тужиоца као посједника на основу Анекса диобног биланса из 1977. године, за које је пресудом Округног привредног суда у Бањалуци од 10.11.2014. године утврђено да је апсолутно ништав, јер та чињеница није постојала у вријеме доношења рјешења из 2003. године, а и да је постојала, то би евентуално могао бити разлог за подношење приједлога за понављање поступка уписа тужиоца као посједника, а не као основ за понављање поступка окончаног рјешењем од 22.9.2003. године.

Уз наведено, ваља указати да је нетачан навод тужене да у вријеме доношења рјешења 22.9.2003. године није постојао Закон о грађевинском земљишту Републике

Српске јер је одлуком Високог представника за БиХ број 146/03 од 15.5.2003. године донесен Закон о грађевинском земљишту РС („Сл. гласник РС“, број 41/03) који је у члану 39 став 1 прописао да власник зграде или посебног дијела зграде ступањем на снагу овог закона стиче право својине на земљишту под зградом и на оној површини земљишта за коју је регулиционим планом или планом парцелације утврђено да служи за редовну употребу зграде, изузев случајева који су предмет ревизије у складу са чланом 87 до 92 прелазних одредаба овог закона.

Према томе, ступањем на снагу овог закона, а закон је ступио на снагу 15.5.2003. године, власник зграде је постао власником земљишта испод зграде и земљишта за редовну употребу зграде па није основан навод захтјева да тужилац није могао постати власником предметног земљишта.

Исто тако, није од утицаја ни навод захтјева да се ради о пољопривредном земљишту, а посебно што то није био предмет одлучивања у поступку чије се понављање тражи, већ одлучивање по члану 39 тада важећег Закона о грађевинском земљишту.

Код таквог стања ствари, овај суд налази да побијаном пресудом није остварен ниједан разлог њене незаконитости из одредбе члана 35 став 2 ЗУС, па се отуда захтјев заинтересованог лица Правобранилаштва РС, на основу одредбе члана 40 став 1 тог закона, одбија као неоснован.

Записничар
Маја Савић

Предсједник вијећа
Едина Чупељић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић